

Malmö stad

Miljöförvaltningen

Tjänsteskrivelse

Datum: 2025-08-28

Vår referens:

Camilla Nordberg Miljöinspektör

Epost:

camilla.nordberg@malmo.se

Diarienummer:

MN-2025-6776

Promemoria från Klimat- och näringslivsdepartementet - Verksamhet med strålning: Arbetsskydd, tillsyn och sanktioner

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat ut promemorian Verksamhet med strålning: arbetarskydd, tillsyn och sanktioner för synpunkter. Promemorian innehåller förslag till författningsändringar som syftar till att säkerställa ett heltäckande regelverk för skydd mot strålning för personer som sysselsätts i strålningsrelaterad verksamhet, samt förtydliganden kring sanktionsmöjligheter och tillsynsansvar. För miljönämndens del är det aktuellt att lämna synpunkter inom de tillsynsområden som berör radon och kosmetiska solarier.

Miljönämnden välkomnar prioriteringen av radonskydd men ser att nykriminalisering kan medföra rättsosäkerhet och utgöra resurskrävande processer utan tydligt mervärde. Nämnden ställer sig positiv till förtydligandet av förbudet mot minderårigas solande. Införande av sanktionsavgifter är ett av flera möjliga tillvägagångssätt för att säkerställa ett sunt solariebruk.

Förslag till beslut

Miljönämnden föreslås besluta

1. Miljönämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2025-08-28
- Förslag till yttrande, daterat 2025-08-28

Beslutsplanering

Miljönämnden 2025-09-25

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet per epost: kn.remissvar@regeringskansliet.se

Ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har översänt remiss av promemorian Verksamhet med strålning: arbetarskydd, tillsyn och sanktioner till bland annat miljönämnden för yttrande. Svar önskas senast 2025-10-17. Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

I promemorian föreslås ändringar i strålskyddslagen (2018:396), strålskyddsförordningen (2018:506), lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter och lagen (2010:950) om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027. För miljönämnden är det aktuellt att yttra sig inom de tillsynsområden som faller under miljönämnden, det vill säga radon i bostäder och lokaler som allmänheten har tillträde till samt kosmetisk strålning genom bruk av solarium.

Radon

Promemorian föreslår att tillsynsmyndigheten inte längre ska kunna förena förelägganden med vite i ärenden där det finns misstanke om brott eller sanktionsgrundande överträdelser. Förslaget syftar till att tydliggöra gränsen mellan tillsyn och rättslig prövning, men kan samtidigt begränsa möjligheterna till effektiv tillsyn i vissa fall.

Vidare föreslås att det införs straffansvar för fastighetsägare som inte uppfyller skyldigheten att optimera skyddet mot radon i bostäder och lokaler dit allmänheten har tillträde. Syftet är att stärka efterlevnaden och förbättra skyddet för människors hälsa.

Solarium

Promemorian föreslår ett förtydligande av redan gällande straffbestämmelse vid överträdelser av åldersgränsen för solariebruk. Förslaget innebär att det uttryckligen anges i lagtexten att det är straffbart (böter eller fängelse) att yrkesmässigt erbjuda solarietjänst till personer under 18 år. Bestämmelsen innebär ingen förändring i sak men ökar tydligheten för tillsynsmyndigheter och rättsväsendet.

Vidare föreslås att överträdelser så som bristande information om åldersförbudet eller avsaknad av egenkontroll ska kunna leda till sanktionsavgift. Dessa överträdelser föreslås inte vara straffbara, men anses tillräckligt allvarliga för att kunna sanktioneras med en avgift på 10 000 kronor vid överträdelse.

Konsekvensbeskrivning

För kosmetiska solarier kan det finnas behov av riktad information från kommunen till verksamheterna om förslaget att besluta om sanktionsavgifter införs. Detta kräver resurser av ett tillsynsområde (hygieniska verksamheter) som redan är under ständig utveckling.

Miljöförvaltningens bedömning

Miljönämnden välkomnar prioriteringen av radonskydd men anser att nykriminalisering kan skapa rättsosäkerhet och onödigt resurskrävande processer då tillsynen redan har effektiva verktyg. Nämnden stödjer undantaget från vite vid brottsmisstanke för att stärka rättssäkerheten, även om det kan leda till fördröjda åtgärder.

Miljönämnden välkomnar att förbudet mot att låta underåriga sola i solarium blir tydligare i lagtexten, vilket underlättar tillsyn och rättstillämpning utan att ändra straffskala. Nämnden ser syftet med sanktionsavgifter för brister inom solarieverksamhet, men pekar på utmaningar som svårigheter att bevisa brister, långa handläggningstider och informationsspridning. I stället föreslås att tillsynen kan stärkas genom förelägganden eller verksamhetsförbud för att snabbare och effektivare säkerställa efterlevnad.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Gunnar Blomé
Avdelningschef
Avdelningen för miljö och hälsoskydd